

Попис је смањио Нови Сад за 48.000 људи

Инвентар Србије је направљен, први подаци пописа становништва су објављени, али стање нације у бројевима изазвало је бројне полемике међу демографима и статистичарима. На овогодишњем попису догодио се и један преседан, који критичари званичне верзије пописа 2011. износе као доказ погрешног бројања Срба и осталих етничких заједница. Наиме, бивши премијер Србије Зоран Живковић није пописан. Начелница Одељења за попис становника у Републичком заводу за статистику (РЗС) Снежана Лакчевић каже да о томе не зна „ама баш ништа“.

За др Бранислава Ђурђева, професора демографије на Универзитету у Новом Саду, дугогодишњег председника Удружења демографа, од старе и мале Југославије, до СЦГ и Србије, игнорисање некадашњег председника владе из пописних операција је само мала потврда „превеликог необухвата“.

Политика: Које су основне примедбе стручне јавности на неке од објављених прелиминарних података? Професоре Ђурђев, имали сте замерке на тајминг пописа и критични моменат, који није уобичајен.

Ђурђево: Сви имамо резерве у погледу резултата. Једна од замерки односи се на померање датума пописа. Наша земља је 1961. године прихватила међународну препоруку да радимо попис сваких 10 година, у години која почиње јединицом. То смо радили све до 2001. године, када смо, због проблема с Косметом и померања пописа у Црној Гори одложили попис становништва за годину дана. На тај начин смањила се упоредивост података у нашој земљи као и оних добијених на светским пописима. Ове године вратили смо се старим правилима, али је попис уместо у априлу одржан у октобру. И то је утицало на отежано коришћење и поређење података.

Лакчевић: Одлагање пописа за шест месеци не утиче битно на упоредивост. Доста смо се фокусирали на међународна правила у складу с којима је битно да попис буде обављен у току 2011. године. У неким државама

попис је одржан на почетку године, а у неким на крају. Сам месец теренске реализације овог посла не угрожава битно упоредивост.

Политика: Сумње стручњака пре свега се односе на свеобухватност пописа, јер није обухваћена цела једна покрајина, а дошло је до бојкота у општинама на југу Србије?

Лакчевић: Према принципу Уједињених нација, попис може да се спроводи на целој територији једне државе или на једном њеном прецизно одређеном делу, што ми примењујемо. С друге стране, ове године нас је делимично омео бојкот албанског становништва, пре свега у општинама Бујановац и Прешево. Сада не можемо да говоримо о утицају бојкота на резултате. Нешто више о томе знаћемо када будемо имали коначне резултате.

Ђурђево: Проблем је настао јер се обухват становништва неколико пута мењао у оквиру дефинисане територије, што не би смело да се дешава. Имамо Албанце с Косова који већ 20 година бојкотују попис и сада се то заразно шири. Ове године на Бујановац, Прешево, Медвеђу и у мањој мери на Рашку. Разлог бојкота може да буде и скривање истине о броју, тачније о етничкој структури Косова и Метохије и јужне Србије. Од последњег пописа на Косову и Метохији, одржаног 1981. године, први пут контролори постају локални експерти и долази до наглог скока албанског становништва. Можда је бојкот пописа 1991. године био узрокован страхом од истине да се не види колико је неалбанског становништва, десет година раније, преименовано у Албанце.

У другим земљама недозвољено је бојкотовати или избежавати попис. У Британији су казне за неодржавање попису 1.000 фунти и грађани се строго држе прописаних правила.

Политика: И у Србији су представници Владе најавили прекршајно кажњавање свих који нису желели да се попишу. Верујете ли у то?

Ђурђево: Не верујем да ће људи који су избежавали попис у нашој земљи сносити било какве санкције. Баш ме

занима да ли је било ко досад кажњен због тога?

Лакчевић: До сада не. Тај посао је тек пред надлежним судовима који ће нас обавестити колико људи је кажњено због овог прекршаја. Постоји разлика у санкционисању појединаца који су одбили попис и оних који су групно бојкотовали попис.

Политика: У чему је разлика?

Лакчевић: Када је појединачно одбијање пописа у питању, пописивачка комисија била је дужна да узме податке о особи која није пописана. Када је бојкот у питању, наши пописивачи нису могли да уђу у цела села, а самим тим ни да узму податке о људима који тамо живе.

Ђурђево: И даље не разумем зашто правимо разлику између бојкота и одбијања пописа. Држава или може или не може да спроводи своје законе. Зашто кажњавати појединце, а не и већину становника одређених места. Разлике нема.

Политика: Да ли може да се процени колико Бошњака из Рашке или Албанаца из три општине с југа Србије није пописано?

Лакчевић: У Прешеву је пописано нешто мање од 10 одсто становништва, а у Бујановцу 40 одсто. Не можемо лицитирати с бројем непписаних особа у Рашкој области. Према прелиминарним подацима општина Нови Пазар има око 93.000 становника, али у току додатна три дана пописа, испуњено је још 7.000 пописница, па ће број становника ове општине сигурно бити већи.

Ђурђево: Нови Пазар је мање сумњив, али чини ми се да је већи бојкот бошњачког становништва био у Сјеници и Тутину. Сјеница има мање становника него пре девет година, а Тутин нешто мало више. То је крајње чудно, с обзиром на висок природни прираштај у овим местима.

Лакчевић: Видећемо, не могу ништа да кажем док не добијем коначне податке.

Политика: Према регистру новосадског становништва, који наводи професор Ђурђево, Нови Сад има

Strana / Page: 6

Rejting / Reach: 154499

Država / Country: SERBIA

Површина чланка / Size: 961 cm2

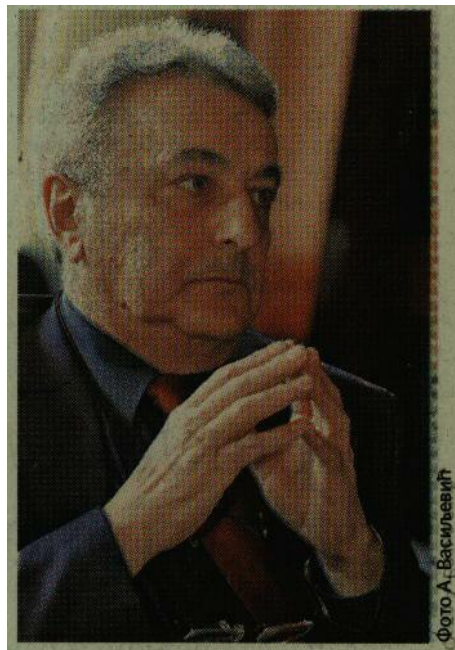
2 / 3

ДА ЛИ ЈЕ СРБИЈА ПОГРЕШНО ИЗБРОЈАНА

БРАНИСЛАВ ЂУРЂЕВ
 професор демографије
 на Универзитету
 у Новом Саду

”
 Не верујем да ће људи који су избегавали попис у нашој земљи сносити било какве санкције. Баш ме занима да ли је било ко досад кажњен због тога

Не знам зашто бивши премијер није пописан

383.000 становника, а попис је поbroјао 335.701 Новосађанина. Да ли је то могући разлог за сумњу у релевантност резултата пописа?

Лакчевић: Морам да посумњам у поузданост података из такозваног регистра јер нисам имала увид у њега.

Ђурђевић: Евиденцију о броју становника води ЈКП „Инфоматика“ које наплаћује станарину. Они добијају податке о броју умрлих и рођених, пријављених и одјављених становника Новог Сада. Поносан сам што су у последњих 10-ак година подаци којима располаже овај регистар све бољи. Имају списак појединаца, власника станова и величину њихових породица.

Лакчевић: Регистри прате оно што вам је у личној карти, званичну документацију, а велики број људи је пријављен на једној адреси, а станује на другој. Попис евидентира људе у мес-

ту где стварно живе, без обзира на њихово формално пребивалиште. Разлика је велика.

Ђурђевић: Што се тиче разлика око регистра и пописа, недоумице изазивају избеглице. Јако велики необухват избеглица је био 2002. године.

Лакчевић: Мислите да с 400.000 нису били добро обухваћени? Ја мислим да је обухват одличан.

Ђурђевић: Било је свеже, ратно време. Људи су се плашили да се попишу.

Политика: Да ли је могућа толика разлика броја становника према рачуницама професора Ђурђевића и РЗС, која износи чак 20 одсто?

Лакчевић: На бази виталне статистике, ми смо имали задовољавајући обухват у Новом Саду. Потпуни обухват је немогућ, али не очекујемо одступања већа од један одсто.

Политика: Неки демографи, попут Горана Пенева, заступају становиште да је највећа контроверза овог попи-

са – третман интерно расељених лица с Косова и Метохије. Они су ове године укључени у укупно становништво централне Србије, за разлику од прошлог пописа.

Лакчевић: Да, зато морамо сачекати коначне резултате. Иначе, сва интерно расељена лица која у неком насељу живе непрекидно годину дана или дуже, или имају намеру да живе дуже од годину дана, биће укључени. Али ће то важити и за Чачанина који оде у Врање.

Политика: Недоумице изазива и степен обухвата наших држављана на раду у иностранству. Према првим резултатима пописа 2011. године било их је 295.000, док их је 2002. било 414.000.

Лакчевић: Ово је попис уобичајеног становништва у Србији. Наши грађани у иностранству нису предмет овог пописа. Пописивачи су пописивали све који раде у иностранству, јер су

Strana / Page: 6

Rejting / Reach: 154499

Država / Country: SERBIA

Površina članka / Size: 961 cm2

3 / 3

многи чланови домаћинства желели да се попишу и њихови ближњи који раде у иностранству. Онда смо ми рекли пописивачима – попишите све.

Политика: Пописивали сте на реч?

Лакчевић: Да. Али тај број није стваран број наших грађана у иностранству, већ смо добили једну слику, добар узорак на основу кога можемо да закључимо куда најчешће одлазе...

Политика: Професор Ђурђевић за пописивање наших грађана у иностранству користи реч „наватавање”. Зашто?

Ђурђевић: Ми смо увек наше грађане у иностранству пописивали преко дипломатско-конзуларних представништава. Заиста смо покушали да их „наватамо” и тај обухват је увек био очајан и добро је што смо дигли руке од тога. Лоше је што то ремети упоредивост наших унутрашњих пописа. Јер, некада смо их пописивали, а сада смо дигли руке од њих. Овога пута не пописујемо ни наше студенте, ако се свакодневно не враћају у земљу.

Лакчевић: Ми смо их пописали, али ћемо их током обраде искључити. Упоредивост међутим није битно

нарушена.

Ђурђевић: То може да разлучи стручњак, али не обичан човек. Ако ви кажете обичном човеку Србија је те године имала толико становника, а сада толико, он не мора да зна да је ту било укључено и неких 400.000 пописаних, који живе и раде у иностранству.

Лакчевић: Реч је о међународним упутствима...

Ђурђевић: Добро је што их следи-мо...

Лакчевић: Имали смо низ састанака с представницима УН и Еуроста-та и увек им је прва реченица била: „Попис није добар извор података о нашој емиграцији”.

Политика: Било је, заиста, много жалби наших грађана у иностранству што нису пописани.

Лакчевић: Они не губе никаква права зато што нису пописани.

Политика: Професоре Ђурђевић, да ли вашу тезу о неприхватљивом обухвату појачава податак да је за пет дана накнадног пописа пописано више од 120.000 грађана – од тога половина у Београду и још поприличан број у Новом Саду и још неколико великих градова?

Ђурђевић: Свакако.

Лакчевић: Дефинитивно се не слажем.

Ђурђевић: Ако узмемо у обзир све ове недоумице и дилеме, може да се на крају деси да није тачан податак да је Србија мања за 377.000 становника. Има један већи проблем, а то је погоршање квалитета становништва. Србија је остарила и демографски фактор ће бити ограничавајући фактор развоја. Ми смо у демографском смислу модеран свет: стари смо, много умиремо, мало деце се рађа... Али у економском смислу, ми смо трећи свет. Тај спој ће изазвати катастрофалне последице у Србији. Отишли су млади, школовани. Остали су стари, нешколовани...

Политика: ...Баш вам хвала...

Ђурђевић: ...И ми смо део њих (смех).

Политика: Да ли сте онда сигурни да нас има мање за 377.000, колико су прве процене РЗС?

Ђурђевић: Нисам сигуран да нас уопште има мање.

Александар Апостоловски
Јелена Попадић

СНЕЖАНА ЛАКЧЕВИЋ
начелница Одјељења за
попис становника у
Републичком заводу за
статистику

ДА ЛИ ЈЕ СРБИЈА ПОГРЕШНО ИЗБРОЈАНА

”
Сада не можемо да
говоримо о утицају
бојкота на резултате.
Нешто више о томе
знаћемо када будемо
имали коначне
резултате

